

Retningslinjer for bruk av formeringsmateriale i økologisk landbruk

Mars 2006

Regelverk

Regelverket på økologiområdet er [forskrift nr. 1103](#) av 4. oktober 2005 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler. Forskriften henviser til [forordning \(EØF\) nr. 2092/91](#) med tilhørende endrings- og tilleggsforordninger. [Forordning \(EF\) 1452/2003](#) omhandler området formeringsmateriale.

Mattilsynet har laget [veiledere](#) som forklarer regelverket. Reglene for produksjon og bruk av formeringsmateriale er forklart i 'Veileder B – utfyllende informasjon om økologisk landbruksproduksjon', punkt 3.6.

Bruk av formeringsmateriale i økologisk landbruk

I økologisk landbruk skal økologisk formeringsmateriale benyttes. Dette kravet gjelder alle typer formeringsmateriale, både såvare, settepoteter og annet vegetativt formert plantemateriale. Kravet om å bruke økologisk formeringsmateriale gjelder både på karens- og økologisk areal. Økologisk formeringsmateriale kan være eget produsert eller innkjøpt.

Når det ikke er mulig å skaffe økologisk formeringsmateriale, er det tillatt å benytte konvensjonelt, [ubeisa](#) formeringsmateriale. Kontroller derfor ved levering, at du har fått ubeisa såkorn/frø. Ta vare på følgesedel eller emballasjen som dokumentasjon på hva som er sådd. Det skal av faktura eller lignende fremgå at det er økologisk eller ubeisa vare som er levert.

ØKOfrø-databasen og nye rutiner for bruk av formeringsmateriale i økologisk landbruk

Mattilsynet har opprettet en database med oversikt over tilgjengelig økologisk frø og settepotet. ØKOfrø-databasen er tilgjengelig på www.okofro.no. I denne forbindelse blir rutinene rundt bruk av konvensjonelle frø og settepotet endret. Det nye systemet vil i større grad sikre at det økologiske formeringsmaterialet som blir produsert blir brukt i økologisk landbruk, og vil også etter hvert gi en oversikt over hvor stort underskuddet på økologisk såvare og settepotet er.

Databasen gir en oversikt over hvilke arter og sorter det er mulig å skaffe økologisk formeringsmateriale av, og hvor dette kan skaffes fra. Hvis det ikke finnes økologisk materiale av ønsket sort, går det an å søke om å få bruke konvensjonelt materiale ved å sende en elektronisk søknad. Søknaden må inneholde en begrunnelse for hvorfor du må bruke konvensjonelt materiale, og vil bare kunne innvilges i følgende situasjoner:

- a) Hvis ingen sorter av ønsket art er oppført som tilgjengelige på landsbasis. Eller hvis ingen av de oppførte sortene kan leveres i den aktuelle landsdelen.
- b) Hvis produsenten ønsker å bruke en annen sort en de som er oppført i databasen, og det kan godtgjøres at de sortene som er oppført ikke kan brukes til ønsket formål (f.eks. grunnet tidlighet, klimatilpasninger o.l., eller ved kontraktproduksjon med krav om en bestemt sort).
- c) Hvis en bestemt sort ønskes brukt til forsknings- eller undervisningsformål.

Hvis konvensjonell såvare eller settepotet brukes, må innvilget tillatelse kunne framvises ved den årlige inspeksjonen!

Se www.okofro.no, under fanen ”Om ØKOfrø”, for mer detaljer om hvordan databasen skal brukes.

Hva med dem som ikke har tilgang til internett?

De som ikke har tilgang til internett må kontakte forsøksringen eller Debio for å få oversikt over om det finnes økologisk formeringsmateriale av ønsket sort, og hvor dette eventuelt kan bestilles fra. De kan også være behjelpelig med å søke om tillatelse til å bruke konvensjonelt materiale hvis dette er nødvendig.

Annet vegetativt formeringsmateriale

Regelen om at økologisk formeringsmateriale må benyttes hvis tilgjengelig, gjelder for alle typer vekster. Det er derimot bare frø og settepotet som er inkludert i ØKOfrø-databasen. For andre typer formeringsmateriale, f.eks. frukttrær, bær og småplanter av urter, må produsenten av formeringsmateriale kontaktes direkte.

Kontaktinformasjon til produsenter av vegetativt formeringsmateriale finnes på www.okofro.no under fanen ”Diverse”.

Produsenter av vegetativt formeringsmateriale utenom potet kan kontakte Mattilsynet (kabgr@mattilsynet.no) for å bli ført opp på lista med kontaktinformasjon til de som tilbyr økologisk formeringsmateriale